

PRO ARTE

PRO ARTE SPÓŁDZIELNIA ARCHITEKTÓW

biuro
pracownia 15

02-541 Warszawa, ul. Narbutta 42 lok 10
00-378 Warszawa, ul. Jaracza 6 m. 5

tel/fax 0 22 848 00 21
tel/fax 0 22 622 02 16

**Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Spytkowo**

prognoza oddziaływania na środowisko

autorzy
Dorota Gadomska
Paweł Decewicz
Karolina Ciulkin

Warszawa czerwiec 2011

Spis treści

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	2
1. PRZEDMIOT, CEL i ZAKRES OPRACOWANIA	4
1.1 PODSTAWA PRAWNA.....	4
1.2 MATERIAŁY I DOKUMENTY POWIĄZANE Z PROJEKTEM PLANU UWZGLĘDNIONE W OPRACOWANIU.	4
1.3 METODYKA, FORMA OPRACOWANIA.....	5
1.4 ZAŁOŻENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	6
2. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA.....	7
2.1 CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARZE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA ZMIANY STUDIUM.....	7
2.2 OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH W TYM USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI CHRONIONYMI	10
2.3 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA	11
2.3.1 Ocena stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów i ich ochrony, odporności na degradację i zdolności do regeneracji.....	11
2.3.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi w przypadku braku realizacji zmian Studium.....	12
3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM....	14
3.1 KIERUNKI ROZWOJU STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY – PORÓWNANIE.....	14
3.2 USTALENIA PROJEKTU ZMIANY STUDIUM W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO.....	17
3.2.1 Proporcje pomiędzy terenem biologicznie aktywnym i pozostałymi sposobami zagospodarowania terenu	21
4. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA ZMIANY STUDIUM.....	21
5. PODSUMOWANIE PROGNOZY	25
6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	26
7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	26
8. MONITORING REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....	26
9. WNIOSKI.....	27
10. SPIS TABEL i RYSUNKÓW.....	28

Opracowanie chronione jest prawem autorskim. Kopiowanie całości lub fragmentów, posługiwanie się tabelami o identycznym lub podobnym układzie, metodami oceny itp. - wymaga zgody autorów

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

W ramach niniejszego opracowania poddano analizie projekt zmiany **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Spytkowice** pod kątem jego możliwego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie ludzi.

Powierzchnia opracowania to 32 km² (3219 ha), a zamieszkuje ją 4134 osób. Strukturę administracyjną tworzy jedno sołectwo, a dokładniej jedna wieś złożona z ok. tysiąca gospodarstw domowych.

Gmina położona jest po obu stronach drogi Nr 7 (Kraków – Chyżne) o znaczeniu międzynarodowym. Układ osadniczy wsi stanowią dwa równoległe pasma zabudowy położone po obydwu stronach rzeki Skawy. Pierwsze z pasm rozwija się wzdłuż osi, drogi krajowej Nr 7. Ma wykształcony obszar centrum z usługami i obiektami użyteczności publicznej. Drugie pasmo rozwija się równoleżnikowo po północnej stronie rzeki Skawy, a także wzdłuż dróg biegnących w kierunku Jordanowa i wsi Skawa Gmina Raba Wyżna

Spytkowice to gmina rolnicza; 59 % obszaru to grunty rolne, których 1/3 stanowią łąki. Lesistość to ok. 33,3%. Wieś położona jest na północnych i zachodnich stokach Pasma Podhalańskiego w Beskidzie Wysokim. Gmina należy do powiatu nowotarskiego i stanowi 2,2% jego powierzchni. Najwyższym wzniesieniem w gminie jest Leszczak (864 m n.p.m.), natomiast najniższe położone są tereny w dolinie rzeki Skawy (481 m n.p.m.). Około 40% powierzchni gminy Spytkowice leży w granicach Południowomłopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przyrodnicze powiązania zewnętrzne środowiska gminy kształtuje sieć rzeczna, z dominującą rolą doliny Skawy jako korytarza ekologicznego o znaczeniu regionalnym, łączącym obszary przyrodnicze gminy z Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy oraz dalej z doliną Wisły. Najbliżej położonym, ale nie graniczącym z obszarem opracowania jest obszar PLH120002 Czarna Orawa. Listę form ochrony przyrody uzupełnia grupa drzew przy zabytkowym obiekcie – pomnik przyrody.

Początki wsi datowane są na XVI w. Wieś była wsią graniczną pomiędzy Galicją i Węgrami. Na terenie gminy 66 obiektów ujętych jest w gminnej ewidencji zabytków w tym 7 wpisanych do rejestru zabytków.

Pozostałe obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów odrębnych to: ujęcia wody i ich strefy ochronne, obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, grunty rolne I-III klasy, lasy ochronne (głównie wodochronne), tereny osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi.

Ludność Spytkowic utrzymuje się z rolnictwa lub prowadzi działalność gospodarczą, głównie usługi w tym usługi związane z przetwórstwem rolnym i hodowlą oraz turystyką.

Wyznaczona w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania ilość terenów budowlanych zapewnia duże rezerwy terenowe, znacznie przekraczające faktyczne potrzeby wynikające z naturalnego rozwoju demograficznego. Sprzyja to rozpraszaniu zabudowy. Na obszarze opracowania nie przekraczane są dopuszczalne poziomy substancji, przewidziane dla powietrza, wody i gleby. W granicach opracowania nie występują istotne problemy funkcjonowania środowiska.

Zmiana Studium polega na dopuszczeniu zabudowy w strefie peryferyjnej (brzeżnej) układu osadniczego określonego w mpzp, tam gdzie złożyli o to wniosek właściciele gruntów, o ile nie było to sprzeczne z warunkami budowlanymi terenu, oraz nie koliduje z ochroną obiektów i obszarów ustanowioną przepisami odrębnymi. Zmiana Studium spowoduje zwiększenie i tak już dużych rezerw terenowych pod rozwój wsi.

W wyniku realizacji zmiany Studium, dojdzie do wzrostu powierzchni terenów zabudowanych – strefy zainwestowania – o 127 ha. Ze strefy zainwestowania w tereny otwarte – strefę przyrodniczą gminy ulegnie przekształceniu ponad 50 ha oraz w ramach strefy zainwestowania dojdzie do zmiany przeznaczenia blisko 40 ha.

Jeżeli w przyszłości w nowo sporządzanych mpzp zastosowane zostaną maksymalne z punktu widzenia intensywności zabudowy współczynniki zagospodarowania terenu a nowotworzone działki budowlane będą miały powierzchnię z przedziału 800 – 1000 m² to docelowo na terenie wsi może

zamieszkać nawet 16 tys ludzi. Zapotrzebowanie na wodę wyniesie wówczas ok. 2,4 tys m³/dobę a wytwarzanie ścieków 2,1 tys m³/dobę. Proporcjonalnie do wzrostu ilości gospodarstw domowych wzrośnie ilość wytwarzanych odpadów. Nastąpi wzrost emisji z indywidualnych urządzeń grzewczych. w proporcji do nowej zabudowy oraz emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych. Jeżeli doszło by do realizacji od dawna planowanego obejścia drogowego, znacznemu ograniczeniu ulegnie uciążliwość ruchu tranzytowego samochodów ciężarowych.

Dekretowany Studium rozwój strefy osadnictwa jest więc przeszacowany w stosunku do aktualnie rozpoznanych potrzeb. Stwarza to warunki do rozpraszania zabudowy. Rozpraszanie zabudowy podraża koszty realizacji i eksploatacji infrastruktury. Zwiększa długość przewozów oraz przyczynia się do rozdrabniania rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z dużym prawdopodobieństwem nie będzie to miało pozytywnego wpływu na walory krajobrazowe terenu. Proces ten można ograniczyć na etapie uchwalania planów miejscowych, gdzie w dostosowaniu od lokalnych uwarunkowań i potrzeb, odpowiednio zostaną dobrane wskaźniki zagospodarowania terenu i gabaryty zabudowy.

Jakkolwiek do istniejących rezerw terenowych projekt dokumentu dodaje nowe (127 ha, co stanowi 3,9% powierzchni gminy), to jest mało prawdopodobne aby w ciągu najbliższych 10 –15 lat doszło do wykorzystania tych rezerw. Przy uwzględnieniu najwyższych współczynników intensywności – ilość gospodarstw domowych może docelowo maksymalnie dojść do 4 tys gospodarstw domowych. Bardziej prawdopodobne jest jednak, co najwyżej podwojenie się liczby mieszkańców do 2025 r i to przy założeniu, że nastąpi gwałtowny napływ ludności z zewnątrz. Wraz z rozwojem funkcji turystycznej nastąpić mogą istotne sezonowe wahania liczby użytkowników infrastruktury (drogi, wodociągi, kanalizacja, ciepło). Osiągnięcie docelowego zagospodarowania dla którego, zmiana Studium tworzy warunki realizacji, wymagałoby istotnych nakładów finansowych. Istniejące walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, jakkolwiek niezaprzeczalne to jednak relatywnie nie mogą być źródłem błyskawicznego rozwoju przemysłu turystycznego na omawianym obszarze.

W projekcie zmiany Studium zostały uwzględnione obowiązujące przepisy szczególne dotyczące ochrony środowiska i przyrody, a także uwarunkowania określone w opracowaniu ekofizjograficznym.

Realizacja zmiany Studium, bądź jej brak nie wpłynie na środowisko – głównie ze względu na niewielką skalę zmiany, oraz brak możliwości realizacji inwestycji, które mogą znacząco wpłynąć na środowisko, w tym krajobraz i zdrowie ludzi.

Realizacja zmiany Studium nie będzie miała negatywnych skutków dla terenów sąsiednich. Ewentualne negatywne skutki rozwoju strefy zainwestowania mają wyłącznie charakter lokalny lub oddziałują na bezpośrednie sąsiedztwo terenu o danym przeznaczeniu, nie zagrażają natomiast funkcjonowaniu systemu przyrodniczego gminy czy regionalnych i lokalnych struktur przyrodniczych, takich jak obszary Natura 2000 czy położone w odległości 15 – 30 km parki narodowe.

Realizacja zmiany Studium zarówno w perspektywie krótko jak i długookresowej nie będzie miała negatywnych skutków dla terenów sąsiednich.

Przy spełnieniu zakazów nakazów i ograniczeń określonych w projekcie dokumentu i w przepisach odrębnych, zmiana Studium nie budzi obaw o spowodowanie istotnych zmian w środowisku przyrodniczym, krajobrazie czy zdrowiu ludzi, w trakcie jego realizacji. Należy zadbać aby ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego chroniły teren gminy przed wystąpieniem zjawiska rozpraszania zabudowy, którego groźba występuje w przypadku wyznaczenia znacznych rezerw pod rozwój strefy osadniczej. Należy także zadbać o wyprzedzającą realizację infrastruktury w stosunku do zabudowy. Weryfikacji wymaga koncepcja gospodarki odpadami, oparta na założeniu iż odzyskiwanie surowców z odpadów komunalnych i utylizacja odpadów odbywać ma się poza obszarem gminy.

Jako korzystne należy uznać:

- wyłączenie z zabudowy większości obszarów zagrożonych powodzią,
- wyłączenie z zabudowy obszarów osuwisk i zagrożonych masowymi ruchami ziemi;
- ochrona przed zabudową obszarów lasów;
- ochrona przed zabudową obszarów z glebami chronionymi;

- wyznaczenie obszarów pod zalesienia w obrębie wododziałów i na stromych stokach;
- stworzenie warunków do ochrony układu dolin cieków wodnych powiększenie terenów (tam gdzie to było możliwe) pod biologiczną obudowę cieków i ich dolin.
- zmniejszenie obszaru terenów pod przemysł;
- stworzenie warunków do rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury,
- określenie zasad ochrony krajobrazu kulturowego z zachowanymi zabytkami,
- stworzenie warunków do rozbudowy układu dróg publicznych proporcjonalnie do wzrostu powierzchni terenów przewidzianych pod rozwój strefy zabudowy mieszkaniowej,
- rozwiązania systemowe związane z oczyszczaniem i odprowadzeniem ścieków - działania służące poprawie standardów jakości środowiska i warunków życia mieszkańców.

Podkreślenia wymaga fakt, że w praktyce wszystkie przedsięwzięcia będące wynikiem realizacji zmiany Studium, a nie służące ochronie przyrody będą przekształcać środowisko przyrodnicze. Jednocześnie większość z nich jest służy podniesieniu standardu życia i dochodów mieszkańców obszaru opracowania, a wiele poza pewnymi stratami nieść będzie ze sobą istotne korzyści dla środowiska.

1. PRZEDMIOT, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko – zwanej dalej Prognozą, jest **zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Spytkowice** - zwanego w dalszej części opracowania zmianą Studium.

Celem prognozy jest określenie przewidywanego wpływu zmiany Studium – na podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego oraz na jakość życia ludzi, w szczególności na obszary objęte formami ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000 i relacje między nimi.

Zakres opracowania jest zgodny z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.¹

1.1 Podstawa prawna

Prognozę niniejszą wykonano w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Gminą Spytkowice a „PRO ARTE” - Spółdzielnią Architektów.

Wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko, stanowi wypełnienie obowiązku ustawowego wynikającego z:

- Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.²;
- Ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.- tekst jednolity;³;
- Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r.

1.2 Materiały i dokumenty powiązane z projektem planu uwzględnione w opracowaniu.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Spytkowice uchwalone Uchwałą Nr XVIII/102/99 Rady Gminy Spytkowice z dnia 30 grudnia 1999 r.;
2. Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Spytkowice z 2010 r.;
3. Strategia rozwoju Gminy Spytkowice z 1999 r.;
4. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Spytkowice na lata 2008-2015 z 2008 r.;
5. Plan odnowy miejscowości Spytkowice na lata 2010-2017 z 2010 r.;
6. Plan Gospodarki Odpadami na lata 2004-2011 dla gminy Spytkowice z 2004 r.;

¹ Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227

² Dz. U. 2003 Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami, art. 17 pkt 4)

³ Dz. U. 2001 Nr 25 poz. 150 tekst jednolity

7. Program Ochrony Środowiska dla gminy Spytkowice na lata 2004-2015 z 2004 r.;
8. Projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2009-2012 gminy Spytkowice;
9. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe z 2011 r. wykonane przez PRO ARTE Spółdzielnie Architektów;
10. Ortofotomapa kolorowa w skali 1:10 000 z 1997 r.;
11. Ortofotomapa czarno-biała w skali 1:5 000 z 2003 r.;
12. Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Skawy;
13. Rozporządzenie Wojewody Małopolskiego z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
14. Projekt Uchwały Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z 2010 r.;
15. Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014 z 2007 r.;
16. Program Ochrony Środowiska dla gminy Spytkowice na lata 2004-2015 z 2004 r.;
17. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotarskiego 2006-2015 z 2006 r.;
18. Program Ochrony Środowiska dla powiatu nowotarskiego na lata 2004-2015 z 2004 r.;
19. Informacje dostępne na oficjalnej stronie internetowej GDDKiA (<http://www.gddkia.gov.pl/>);
20. Informacje dostępne na oficjalnej stronie internetowej gminy Spytkowice (<http://www.spytkowice.pl/>);
21. Informacje dostępne na oficjalnej stronie internetowej samorządu województwa małopolskiego (<http://www.malopolskie.pl/>);
22. Informacje dostępne na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Ochrony Środowiska (<http://www.mos.gov.pl/>);
23. Informacje dostępne na oficjalnej stronie Głównego Urzędu Statystycznego - Bank Danych Lokalnych (<http://www.stat.gov.pl/>);
24. Informacje dostępne na oficjalnej stronie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (<http://natura2000.gdos.gov.pl/>);

1.3 Metodyka, forma opracowania

W zakresie metodycznym wzięto pod uwagę następujące pozycje:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – nieobowiązujące.

Źródłem informacji o dopuszczonych przepisami standardach jakości komponentów środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi były:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 1991 r. Nr 101 poz. 444, z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r., Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami);

- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826)

W pierwszym etapie przeanalizowano stan środowiska, charakteryzując poszczególne komponenty, relacje między nimi oraz podstawowe procesy i prawidłowość ich przebiegu. Zidentyfikowano cele ochrony środowiska ustanowione na wyższym szczeblu oraz obszary, gdzie są realizowane – formy ochrony przyrody. Wnioski z wykonanego rozpoznania posłużyły do sformułowania diagnozy stanu środowiska obszaru ewentualnego oddziaływania planu. Sporządzono bilans powierzchniowy i scharakteryzowano strefy funkcjonalno-przestrzenne, aby uzyskać płaszczyznę odniesienia dla prognozowanych zmian w środowisku wynikających ze zmiany Studium

W drugim etapie oceniono zmianę Studium w aspekcie skutków jakie może wywołać w środowisku przyrodniczym oraz wpływu na jakość życia mieszkańców. Przyjęto, że zostanie zrealizowany wariant maksymalnego zagospodarowania terenu wg reguł zmianą Studium. Oceniono także prawdopodobieństwo realizacji tego wariantu. Prognozę kończą wnioski.

Do wykonywania analiz oraz tworzenia raportów graficznych z odniesieniami przestrzennymi wyników, wykorzystano narzędzia programu ARC GIS i Community Viz oraz dane uporządkowane w przestrzennej bazie danych.

Przedstawione w prognozie wyniki uzyskano za pomocą przestrzennego arkusza kalkulacyjnego, umożliwiającego w zintegrowany sposób precyzyjne i sprawne łączenie obliczeń dotyczących powierzchni terenów, ich interakcji przestrzennych jak i zmiennych nieprzestrzennych.

Podane w prognozie dane mają charakter szacunkowy i służą wyłącznie do określenia prawdopodobnych podstawowych wskaźników związanych z realizacją zmiany Studium i ewentualnymi skutkami dla środowiska i ludzi z tego wynikającymi. Prognoza służy wykazaniu zasadności podejmowania działań planistycznych na terenie objętym opracowaniem. Założenia zawarte w prognozie przyjęto opierając się na aktualnych wskaźnikach i tendencjach podawanych przez GUS, Mogą one ulegać zmianom w czasie ze względu na koniunkturę gospodarczą, inflację i inne zewnętrzne uwarunkowania, na które samorząd lokalny nie ma wpływu.

Szacunkowe wielkości podane w niniejszym opracowaniu nie mogą stanowić podstawy do wydawania decyzji administracyjnych.

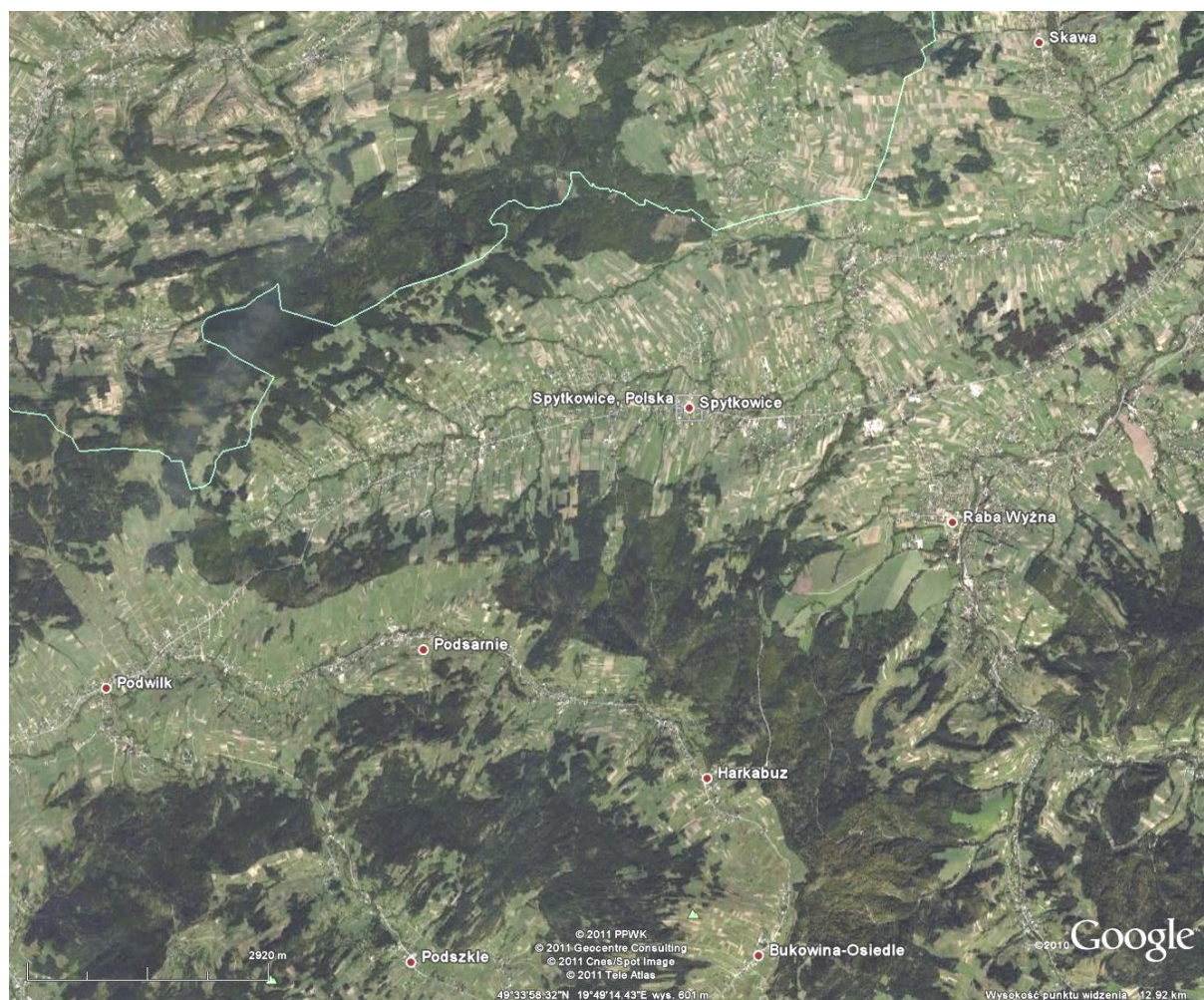
1.4 Założenia prognozy oddziaływania planu na środowisko i jakość życia mieszkańców

- Prognoza dotyczy realizacji maksymalnego wariantu zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej.
- Prognoza dotyczy wpływu na środowisko projektu zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego a nie pierwotnego dokumentu Studium.
- Przez stan istniejący – będący jednocześnie płaszczyzną odniesienia dla prognozowanych zmian – należy rozumieć stan w momencie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium opisany w materiałach kartograficznych stanowiących podstawowe źródło wiedzy o terenie opracowania;
- Prognoza skupia się tylko na istotnych oddziaływaniach na środowisku, których można się spodziewać przy standardowym przebiegu realizacji zmiany Studium.

2. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA

2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego na obszarze przewidywanego oddziaływania zmiany Studium⁴

Gmina Spytkowice położona jest w Regionie Karpackim, Prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, Prowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, Makroregionu – Beskidy Zachodnie, Mezoregionu – Kotlina Rabczańska (wschodnia część gminy) oraz Beskid Żywiecki (zachodnia część gminy).

Rys. 1 Położenie Spytkowic

Obszar gminy leży na terenie fliszowych⁵ Karpat Zewnętrznych. Na sfałdowanych i wymodelowanych przez erozję kompleksie utworów fliszowych występuje cienka pokrywa osadów czwartorzędowych. Są to plejstoceńskie i holoceniowe utwory pochodzenia rzeczno-erozyjno-akumulacyjnych i zalewowych oraz utwory zboczowe: deluwialne gliny lessopodobne i gliny zwietrzelinowe. W związku z tym na obszarze gminy występują grunty skaliste twarde na

⁴ Szczegółowa charakterystyka komponentów środowiska przyrodniczego znajduje się w opracowaniu fizjograficznym podstawowym, zaktualizowanym w trakcie prac nad zmianą studium.

⁵ seria naprzemianlegle ułożonych warstw skał osadowych morskiego pochodzenia, składająca się z ławic i warstw na przemian zlepieńców, piaskowców, mułowców i ilowców. Proces powstawania fliszu karpackiego trwał wiele milionów lat. Teren dzisiejszych np. Beskidów przykrywały wody przybrzeżnego morza Tetyda. Na jego dnie osadzał się, w formie charakterystycznych warstw, materiał znoszony przez wody z pobliskiego lądu. Później nagromadzony zdiagenezowany materiał skalny uległ sfałdowaniu, nasunięciu ku północnemu zachodowi, północy, północnemu wschodowi i wschodowi w formie płaszczowin i wypiętrzeniu

przemian z miękkimi, reprezentowane przez piaskowce i łupki. Stanowią one podłoże na ogół korzystne dla posadowienia budynków. Przyczyną zakwalifikowania części terenów jako niekorzystnych dla budownictwa są duże spadki terenu oraz związane z tym, potencjalne zagrożenie ruchami masowymi.

Rzędne wysokościowe obszaru opracowania zamykają się w przedziale od 481 do 864 m n.p.m. (Leszczak). dając deniwelację 383 m. Materiał skalny jest odporny, dzięki czemu zbocza są dość strome. Doliny są węższe, rzeka tworzy przełomy. Doliny podłużne rozwinęły się w warstwach bardziej miękkich, grzbiety wytworzyły się w materiale odporniejszym.

Obszar gminy Spytkowice zbudowany jest z piaskowca z ze zwietrzliny którego, w wyniku procesu glebotwórczego powstały gleby pseudobielicowe i brunatne. Dolinę Skawy wyścielają aluwialne mady. Niewielki obszar zajmują utwory deluwialne, które powstały przez zmycie ze stoków i zboczy części ziemistych osadzenie ich w obniżeniach terenu. Pod względem klas bonitacyjnych gleb największy udział ma klasa IVa (ok. 33% gruntów ornych), najmniejszy klasa IIIa (ok. 0,4%) oraz III (ok. 4,4%). Dużą powierzchnię zajmują gleby klasy IVb (ok. 26%) oraz klasy V (ok. 20%). Klas VI jest ok. 15% wszystkich gruntów ornych. W użytkach zielonych zdecydowanie przeważa klas III (ok. 65% wszystkich użytków zielonych). Następne miejsca zajmują gleby klasy IV (ok. 21%) oraz V (ok. 12%). Najmniejszy udział przypada glebom klasy VI, bo zaledwie 1,3% wszystkich użytków zielonych. Gleby chronione – których zmiana przeznaczenia wymaga zgody Ministra Rolnictwa stanowią ok. 2,5% powierzchni gminy – grunty orne oraz ok. 6% - użytki zielone. Gleby organiczne szczególnie chronione (tzn. gleby torfowe, murszowe) zlokalizowane są w jednym kompleksie w dolinie rzeki Skawy zajmując powierzchnię ok. 6,6 ha, co stanowi 0,2% całkowitej powierzchni gminy.

Na obszarze gminy Spytkowice wydzielić można poziomy wód podziemnych związane z utworami: czwartorzędowymi doliny Skawy, oraz z trzeciorzędowymi (fliszowymi) piaskowcowymi warstwami magurskimi. Duża część gminy nie posiada interpretacji hydrogeologicznej pomimo, że występują na tych obszarach piętra i poziomy wodonośne. Rejony te traktowane są jako obszary bezwodne ponieważ nie spełniają przyjętych dla obszaru karpackiego kryteriów. Spytkowice leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych /GZWP/ nr 439 "Zbiornik Warstw Magura (Gorce)" o powierzchni 450 km² i średniej głębokości ujęć 80 m. Zbiornik zaliczany jest do utworów trzeciorzędowych. Woda w warstwach jest typu szczelinowego i szczelinowo-porowego. Głębokość do zwierciadła wynosi od 5 do 20 m, a samo zwierciadło charakteryzuje się zróżnicowaną amplitudą wahań. Poziom wody gruntowej w dolinie rzeki Skawy waha się od 0,5-3,0 m, w zależności od poziomu wody w korycie. Na stokach i wierzchołkach woda gruntowa występuje na głębokości od 3 do 15 m.

Gmina Spytkowice, pod względem hydrogeograficznym położona jest w zlewni rzeki Skawy, która jest jednym z największych prawobrzeżnych górskich dopływów Wisły II rzędu (w kilometrze 22,7). Dolina rzeki Skawy biegnie równoleżnikowo, przecinając gminę Spytkowice na dwie części. Źródła Skawy znajdują się na stoku Łysej Góry Wyływa kilkoma potokami poniżej Przełęczy Spytkowickiej na wysokości ok. 680 m n.p.m.. Długość rzeki wynosi 96,4 km (w gminie 12 km). Zlewnia górnej Skawy, to w przeważającej części tereny rolnicze i lesiste. Układ hydrograficzny gminy uzupełniają liczne, małe potoki (latem wysychające) spływające wyłuż zboczy górskich, łączące się z doliną rzeki Skawy. Reżim hydrologiczny określony jest jako reżim nie wyrównany z wezbrzeniami wiosennymi, letnimi i zimowymi oraz z deszczowo-gruntowym zasilaniem. Nie wyrównany odpływ w cyklu rocznym i zimowym oraz długotrwałe okresy niskich przepływów i wysokie wezbrania powodują, że wykorzystanie tych wód jest dość trudne. Rozwój gospodarczy regionu i związany z tym wzrost zapotrzebowania na wodę może spowodować konieczność regulacji większości wód powierzchniowych.

Obszar gminy Spytkowice zaliczany jest do karpackiego regionu klimatycznego. Duży wpływ na kształtowanie się stosunków klimatycznych wywiera przede wszystkim ukształtowanie terenu. Przeważają wiatry zachodnie i południowe. Średnia roczna temperatura powietrza to 7°C. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec, najchłodniejszym styczeń. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio od 90 do 100 dni i wynosi około 1,5- 2,0 m. Długość okresu wegetacji wynosi średnio 200-210 dni. Średnie roczne opady wynoszą około 900 mm. Najbardziej deszczowym miesięcznym jest lipiec, najmniej opadów przypada na okres zimowy. Mikroklimat Spytkowic jest łagodny. Ułatwiony jest tu

dostęp ciepłych prądów południowo-zachodnich. Obszar ma korzystne nasłonecznienie, niewielką ilość mglistych dni, słabe wiatry, zwykle niskie ciśnienie atmosferyczne, niewielkie wahania temperatur w ciągu doby i wyjątkowo czyste powietrze.

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski⁶ teren gminy położony jest w prowincji Górskiej, Środkowoeuropejskiej, działu – Karpaty Zachodnie, w piętrze pogórza, w okręgu Śląsko-Babiogórskim. Według mapy potencjalnej roślinności naturalnej⁷ terenowi gminy przypisano cztery potencjalne zbiorowiska roślinne: nadrzeczna olszyna górską wzdłuż doliny Skawy, dolno-reglowe bory świerkowo-jodłowe na północ od doliny Skawy, górski żyzny las jodłowy na południe od doliny Skawy oraz żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpicka, forma reglowa - w małym fragmencie na południowym-wschodzie gminy

Roślinność rzeczywista nie odbiega od innych części Beskidów Zachodnich; niewielkie wysokości bezwzględne i względne, jednostajność budowy geologicznej, łagodna rzeźba terenu i mała różnorodność siedlisk - złożyły się na ubóstwo flory. Cały omawiany obszar leży w zasięgu piętra regła dolnego. Piętro pogórza obejmuje tylko niewielkie skrawki na jego wschodnim krańcu w dolinie Skawy. Naturalna szata leśna niższych położeń została niemal doszczętnie zniszczona, a jej miejsce zajmują dziś wtórne zbiorowiska roślinne (głównie polne i łąkowe, sztuczne lasy świerkowe i sosnowe), zabudowania wiejskie itp. W dolinie Skawy (od strony Raby Wyżnej) zachowały się nieliczne skrawki zarośli i lasów liściastych, pozostałych po dawnych gradach.

Lasy zajmują powierzchnię 1057,2 ha, co kształtuje lesistość gminy na poziomie ok. 33%. Jest to dość niski średni stopień zalesienia w warunkach regionu górskiego, jednakże granica rolno-leśna przebiega względnie nisko, pozostawiając zalesione większość górnych części stoków i grzbiety górskie, Niski stopień zalesienia cechuje północno-wschodnią część gminy.

Poza drobnymi przedstawicielami fauny występują na terenie gminy zwierzęta łowne, tj.: jeleń, sarna, zając, lis, kuna leśna, jarząbek, oraz migrujące drapieżniki: wilk i wydra.

Powiązania przyrodnicze zewnętrzne gminy tworzy sieć rzeczna. Korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym jest dolina Skawy, która łączy obszary przyrodnicze gminy z terenami przyległymi wzdłuż jej biegu; z Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Skawy oraz dalej z doliną Wisły. Powiązania z pozostałymi terenami gminy kształtują ciągi przyrodnicze dolin mniejszych cieków wodnych, które oraz zwarte kompleksy lasów, głównie porastające wzniesienia, ułożone w dwa równoleżnikowe pasy w północnej i południowej części gminy.

Barierami ekologicznymi dla ciągów przyrodniczych położonych na obszarze gminy Spytkowice są przede wszystkim bariery liniowe – drogi o znacznej szerokości przekroju poprzecznego i równocześnie dużym natężeniu ruchu (głównie krajowa nr 7 oraz wojewódzkie). Dla ptaków ważną barierą jest występowanie napowietrznych linii energetycznych.

Dla miejscowości nie została opracowana mapa hałasu.

W wodę mieszkańcy miejscowości zaopatrywani są za pośrednictwem lokalnych wodociągów zasilanych z lokalnych ujęć wody..

Kanalizacja sanitarna jest sukcesywnie rozbudowywana. Ścieki odprowadzane są do gminnej oczyszczalni.. Rozbudowa istniejącej oczyszczalni - biorąc pod uwagę rezerwy terenowe - jest możliwa. Część obszaru lokalizacji oczyszczalni zagrożona jest wodą stuletnią.

Gmina Spytkowice zasilana jest w energię elektryczną z ogólnokrajowej sieci energetycznej czternastoma liniami napowietrznymi 15 kV zasilanymi z Głównych Punktów Zasilania leżących poza obszarem gminy.

Cały obszar gminy jest zgazyfikowany.

Na obszarze gminy brak scentralizowanych systemów dostaw ciepła. Całość zabudowy ogrzewana jest z indywidualnych źródeł energii. Źródłem energii cieplnej są paliwa stałe (węgiel, koks), gaz ziemny lub olej opałowy.

⁶ Szafer, 1977

⁷ J. M. Matuszkiewicz

Gmina nie dysponuje własnym składowiskiem odpadów ani innymi urządzeniami do selekcji czy odzyskiwania i powtórnego wykorzystywania odpadów (sortownia odpadów, komposter itp.). Całość odpadów z niewielkim udziałem selektywnej zbiórki kierowana jest poza granice gminy i składowana.

Między terenami z sąsiedztwa zachodzą relacje funkcjonalno-programowe w szczególności w zakresie obsługi mieszkańców w publiczne usługi np. administracji, sportu, oświaty, kultu a także podstawowe usługi komercyjne (handel, gastronomia itp.)

2.2 Obszary podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych w tym ustawy o ochronie przyrody oraz powiązania z innymi obszarami chronionymi

Okolo 40% powierzchni gminy Spytkowice leży w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu ustanowionego Rozporządzeniem Nr 27 Wojewody Nowosądeckiego z 1 października 1997 r., a następnie zaktualizowanym Rozporządzeniem Wojewody Małopolskiego z 24 listopada 2006 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obejmuje on wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych typach ekosystemów (wartościowe w szczególności ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z masową turystyką i wypoczynkiem lub istniejące albo projektowane korytarze ekologiczne). Funkcja ochronna wynika z wybitnej wartości obiektów przyrodniczych, dla których Obszar jest bezpośrednią otuliną lub dodatkową strefą ochronną (przejściową), a ponadto większą część tego terenu stanowi obszar węzłów i korytarzy ekologicznych sieci ECONET⁸. Obszarowo przeważają zróżnicowane ekosystemy leśne.

Obszar opracowania nie obejmuje, ani nie sąsiaduje z Obszarami Natura 2000. Do najbliższych związanych z Doliną Skawy odległość wynosi ok. 35 km w linii prostej oraz ok. 70 km biegu rzeki. Obszar opracowania położony jest w górnym fragmencie zlewni. W odległości ok. 1,5 – 2 km znajduje się obszar SOO Czarna Orawa (PLH120002), ale ze względu na dzielący obie doliny grzbiet z wododziałem, wpływy wzajemne tych obszarów na siebie są niewielkie.

Inne obszary chronione to Babiogórski Park Narodowy, oddalony o ponad 15 km oraz Gorczański Park Narodowy położony ok. 20 km od Spytkowic.

Ustalona zmianą Studium zagospodarowanie obszaru opracowania nie będzie miało wpływu na Obszary Natura 2000.

Poza obszarem chronionego krajobrazu ochroną prawną objęty jest jeden pomnik przyrody – grupa 14 drzew położona w otoczeniu zabytkowego kościoła.

Zagrożenie powodziowe dotyczy 2,5% obszaru gminy z czego 0,32% to niewielkie zagrożenie (tzw. wodą pięćsetletnią), 0,76% to zagrożenie wodą stuletnią a 1,42% to zagrożenie wodą dziesięcioletnią. Dla Spytkowic nie są opracowane mapy ryzyka powodziowego. Na terenie zagrożonym powodzią (stuletnią) znajduje się oczyszczalnia ścieków, droga oraz kilkadziesiąt domów w rejonie Rycerzówki i Jowiokówki.

Na terenie gminy, głównie w jej zachodniej części stwierdzono trzy tereny zagrożone ruchami masowymi oraz siedemdziesiąt terenów osuwisk. Wszystkie wyznaczone osuwiska charakteryzują się pewnymi granicami oraz ciągłą aktywnością. Intensywność procesów osuwiskowych jest niewielka – drugi stopień w skali dziesięciostopniowej, w porównaniu z innymi rejonami Beskidów.

Pozostałe istotne ograniczenia dla zagospodarowania przestrzennego, które należało uwzględnić przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego to:

- 1) ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej – gleby I-III klasy, ok. 8,7% powierzchni gminy;
- 2) ochrona leśnej przestrzeni produkcyjnej

⁸ Krajowa sieć ekologiczna ECONET jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju. Są one wzajemnie ze sobą powiązane korytarzami ekologicznymi, zapewniającymi ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu

- 3) lasy ochronne w szczególności wodochronne pokrywające wododziały i obszary źródłiskowe⁹;
- 4) Ochrona zasobów wód podziemnych - Głównego Zbiornika Wód Podziemnych /GZWP/nr 439 "Zbiornik Warstw Magura (Gorce)"
- 5) ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego

2.3 Istniejące problemy ochrony środowiska

2.3.1 Ocena stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów i ich ochrony, odporności na degradację i zdolności do regeneracji

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania obszaru opracowania implikowane są z jednej strony obecnością obiektów i obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów odrębnych a z drugiej strony koniecznością zachowania, a nawet - o ile to możliwe - powiększania walorów krajobrazowych gminy, które warunkują przyszłość gminy jako ośrodka turystycznego.

Kluczowym jednak elementem kształującym ład przestrzenny i relacje pomiędzy terenami krajobrazu kulturowego i krajobrazu postrzeganego jako naturalny, jest struktura własnościowa terenów a w szczególności położenie gruntów względem głównych tras komunikacyjnych o przebiegu równoległym do rzeki zajmującej dno kotliny stanowiącej obszar gminy-wsi. Pierwotny układ niw, który był prostopadły do dna kotliny ulega coraz większym zaburzeniom co powoduje szukanie rezerw pod zabudowę w rejonach coraz dalej położonych względem pierwotnego układu osadniczego a więc na terenach rolniczych a nawet w strefie lasów. Tereny mają coraz większe nachylenie i coraz trudniej realizowany jest dostęp do dróg i mediów. Zapotrzebowanie na nowe działki budowlane jest bardzo nierównomierne i wynika często z sytuacji rodzinnej lub finansowej właścicieli gruntów. a często dopiero w następnej kolejności uwzględniane są naturalne predyspozycje terenu, do niedawna odgrywające kluczową rolę przy wyborze terenu pod zabudowę. Prowadzi to do rozpraszania zabudowy po stokach oraz zwiększa koszty uzbrajania terenu co z kolei skłania do stosowania rozwiązań tymczasowych, zwykle mniej korzystnych dla środowiska (zanieczyszczenie wód). Coraz mniej opłacalna (w pewnych rejonach wsi) stają się także produkcja rolnicza, do niedawna główne źródło utrzymania mieszkańców Spytkowic. Atrakcyjny zdyscyplinowany krajobraz rolniczy przekształca się lokalnie w rozdrobnioną mozaikę terenów o różnych funkcjach (pola, pastwiska, ugory z wtórną sukcesją drzew i krzewów, siedliska, zabudowa jednorodzinna i letniskowa z ogrodami przydomowymi pełnymi roślin introdukowanych).

Tabela 1 Przyrost ludności 2004 -2010

	rok	2004	2010
1	liczba mieszkańców	3975	4280
2	przyrost ludności 2004-2010		305
3	średni roczny przyrost ludności		44

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS i danych z Gminy;

⁹ Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, będące aktem wykonawczym do Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2005 r. Nr 45 poz. 435).

Tabela 2 Potencjalna pojemność mieszkaniowa i miejsc pracy (wg. aktualnego Studium)

L.p	Strefa funkcjonalna	powierzchnia [ha]	gospodarstwa domowe [gd/ha]		gospodarstwa domowe [szt]		ludność	
			min	max	min	max	min	max
1	tereny mieszkaniowe zagrodowe) (i	650,23	4	7	2 601	4 552	10 404	18 206
2	tereny zagrodowe	0	1	3,3	0	0	0	0
L.p	Strefa funkcjonalna	powierzchnia [ha]	miejsca pracy [wsk. Intens. zabud]		powierzchnia użytkowa [tys.m ²]		miejsca pracy	
			min	max	min	max	min	max
3	tereny usług i administracji	48,88	0,7	1,2	342	587	3422	5866
4	tereny przemysłowe	43,55	0,3	0,7	131	305	653	1524
5	razem	92,43			473	891	4075	7390

Źródło: opracowanie własne; arkusz kalkulacyjny ArcGIS

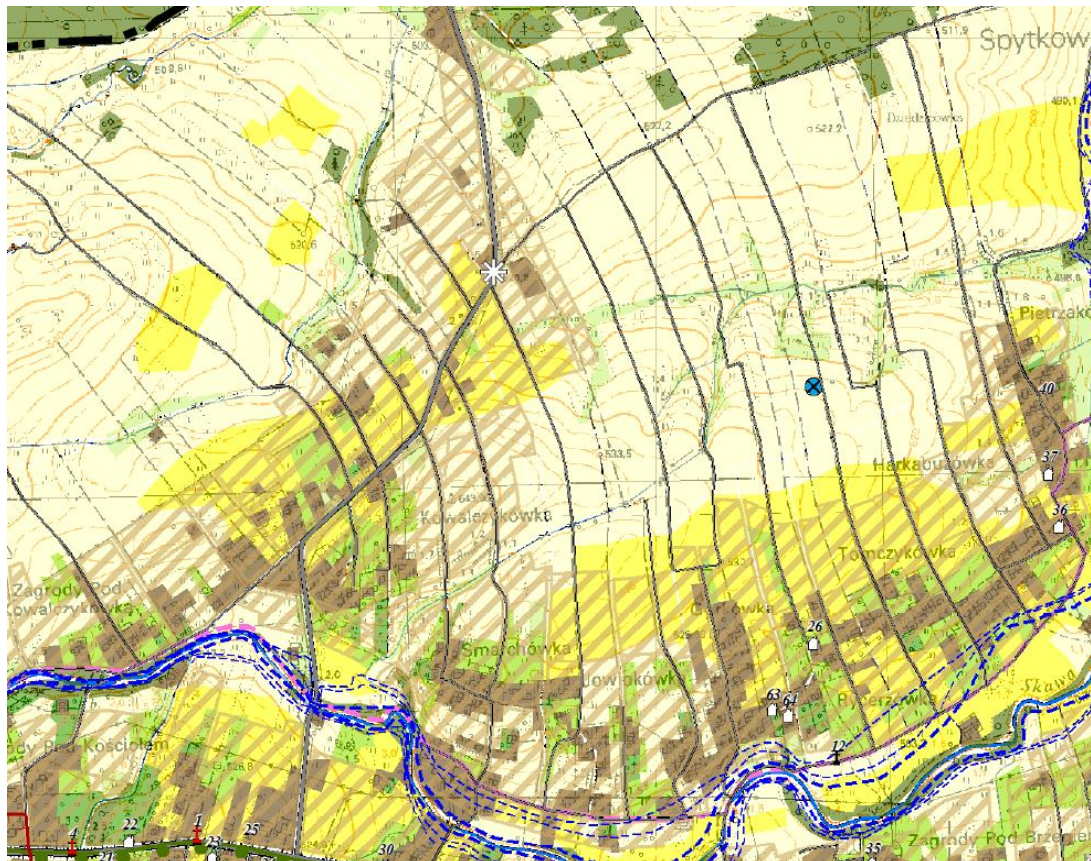
2.3.2 Potencjalne zmiany stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi w przypadku braku realizacji zmian Studium.

Obowiązujące Studium, a w ślad za nim obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (wraz ze zmianami) przeszacowuje rozwój powierzchni strefy osadnictwa w stosunku do potrzeb wynikających z dotychczasowych trendów rozwojowych (tabela 1) Zakładając że przeciętne gospodarstwo domowe w Spytkowicach liczy 4 osoby a wielkość działki zajętej pod dom mieści się w granicach 2,5 – 1,1 tys m², ustanowione aktualnym Studium rezerwy pod rozwój strefy osadnictwa potencjalnie mogą pomieścić od 10 do 18 tys. mieszkańców, co oznacza możliwość podwojenia a nawet czterokrotnego wzrostu liczby mieszkańców w stosunku do stanu obecnego. Obecny uśredniony roczny przyrost ludności nie usprawiedliwia takich rezerw. Nawet w przypadku gwałtownego wzrostu imigracji (np. 160 osób rocznie) tereny rezerwowane pod zabudowę wypełniłyby się domami po ok.. 28 latach, zakładając ekstensywny model gospodarstwa domowego 4os/2500m².

Plansza studium „Uwarunkowania” pokazuje istniejącą zabudowę na tle strefy osadnictwa ustalonej planem. Doskonale widoczne są dysproporcje pomiędzy zasięgiem obu obszarów (patrz rys. 2 przykładowy fragment).

W ramach uchwalenia obowiązującego mpzp doszło też do zmiany przeznaczenia znacznych arealów gleb III klasy. Mimo to właściciele gruntów złożyli wnioski o dopuszczenie zabudowy na kolejnych gruntach rolnych. Wynikają one raczej z jakościowo różnego położenia w obszarze gminy poszczególnych prywatnych nieruchomości gruntowych. Aby każdy właściciel gruntu dysponował rezerwami pod rozbudowę lub sprzedaż terenu budowlanego, sukcesywnie rozszerzana jest strefa zabudowy mimo, że wielu właścicieli nie ma skonkretyzowanych planów co do swojej przyszłości i konsekwentnie (szczególnie na dobrych glebach) kontynuują produkcję rolną nie wykorzystując możliwości zabudowy terenu. Dlatego we wsi sąsiadują ze sobą hektarowe siedliska rolne i działki poniżej 1000 m² z zabudową jednorodzinną.

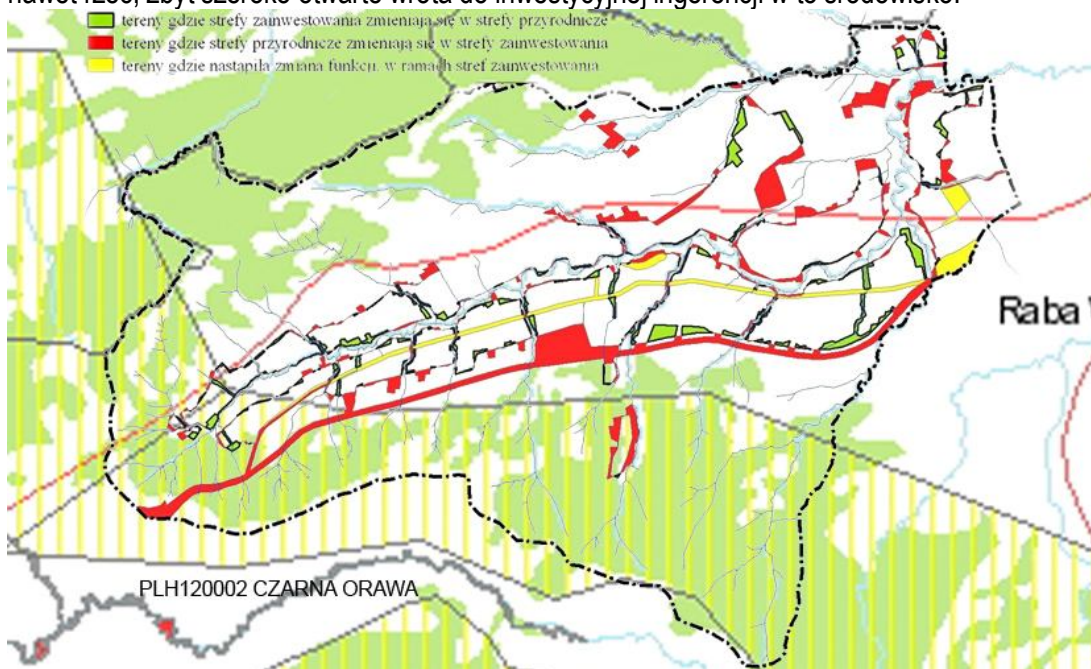
Tak więc zmiana Studium, która - jak to jest dalszej części tekstu objaśnione - ma charakter kosmetyczny, nie pogłębia w sposób istotny trendu powiększania rezerw terenowych pod zabudowę. Nie zdejmuje budowlanego przeznaczenia z gleb III klasy i nie przeciwstawia się rozpraszaniu zabudowy. Tam gdzie to jeszcze jest możliwe koryguje zasięg zabudowy w stosunku do zagrożenia powodziowego oraz przeznacza więcej terenu wzdłuż cieków wodnych na kształtowanie obudowy biologicznej ich dolin.

Rys. 2 Dysproporcje pomiędzy istniejącą zabudową a projektowaną mpzp - fragment.

- tereny zabudowane
- tereny przeznaczone pod zabudowę w mpzp

Potencjalne zmiany w środowisku przyrodniczym i zdrowiu mieszkańców Spytkowiec, w przypadku braku realizacji zmiany studium będą, jak dotąd bardziej zależały od koniunktury gospodarczej regionu niż regulacji zawartych w dokumentach planistycznych. Dokumenty te bowiem stanowią szeroko, można nawet rzec, zbyt szeroko otwarte wrota do inwestycyjnej ingerencji w to środowisko.

Rys. 3 Powiązania przyrodnicze

3. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

3.1 Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy – porównanie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia wpływ zmian Studium w przypadku ich realizacji. Płaszczyzną odniesienia jest obowiązujące Studium. W tabeli przedstawiony został bilans stref funkcjonalnych, dróg i infrastruktury dla aktualnego dokumentu oraz dla projektu zmiany.

Tabela 3 Charakterystyka zmiany Studium - bilans powierzchniowy i długości sieci infrastruktury

Lp.		obowiązujące Studium		projekt zmiany Studium	
		powierzchnia [ha]	udział [%]	powierzchnia [ha]	udział [%]
	Strefy funkcjonalne				
1	tereny mieszkaniowe	650,23	20,20%	707,64	21,98%
2	tereny zagrodowe	0	0,00%	5,81	0,18%
3	tereny usług i administracji	48,88	1,52%	45,85	1,42%
4	tereny przemysłowe	43,55	1,35%	34,12	1,06%
5	tereny rekreacyjne (ter. narciarskie)	31,83	0,99%	46,16	1,43%
6	lasy i grunty leśne	1383,57	42,98%	1 991,95	61,88%
7	tereny rolne	706,73	21,95%		
8	tereny zieleni	354,21	11,00%	302,80	9,41%
9	tereny komunikacji i infrastruktury technicznej	0	0,00%	84,67	2,63%
RAZEM		3219	100%	3219	100%
	Klasy dróg				
		długość [km]	udział [%]	długość [km]	udział [%]
10	E	8,2	20,40%	0	0,00%
11	GP	0	0,00%	8,2	15,86%
12	GP/Z	7,4	18,41%	7,4	14,31%
13	Z	4,5	11,19%	4,5	8,70%
14	L	20,1	50,00%	14,9	28,82%
15	D	0	0,00%	16,7	32,30%
RAZEM		40,2		51,7	
	Infrastruktura				
		długość [km]	udział [%]	długość [km]	udział [%]
16	wodociągi	35		55	
17	kanalizacja	32		70	
RAZEM		67		125	

Źródło: opracowanie własne; arkusz kalkulacyjny ArcGIS

Tabela 4 Projektowana struktura przeznaczenia oraz zmiany w porównaniu do obowiązującego planu

Lp.		Obowiązujące Studium	Projekt Studium	różnica
	Strefy funkcjonalne	powierzchnia [ha]	powierzchnia [ha]	powierzchnia [ha]
1	tereny mieszkaniowe	654,47	707,64	53,17
2	tereny zagrodowe	0	5,81	5,81
3	tereny usług i administracji	48,88	45,85	-3,03
4	tereny przemysłowe	43,55	34,12	-9,43
5	tereny rekreacyjne	36,13	46,16	10,03
6	lasy i grunty leśne	2079,68	1 991,95	-87,73
7	tereny rolne			
8	tereny zieleni	356,29	302,80	-53,49
9	tereny komunikacji i infrastruktury technicznej	0	84,67	84,67
RAZEM		3219	3219	0,00
	Klasy dróg	długość [km]	długość [km]	długość [km]
10	E - ekspresowa	8,2	0	0
11	GP - główna ruchu przysp.	0	8,2	
12	GP/Z - główne	7,4	7,4	0
13	Z - zbiorcze	4,5	4,5	0
14	L - lokalne	20,1	14,9	-5,2
15	D - dojazdowe	0	16,7	16,7
RAZEM		40,2	51,7	11,5
	Infrastruktura	długość [km]	długość [km]	długość [km]
16	wodociągi	35	55	20
17	kanalizacja	32	70	38
RAZEM		67	125	58

Źródło: opracowanie własne; arkusz kalkulacyjny ArcGIS

Zmiany w przeznaczeniu terenów (w porównaniu do obowiązującego Studium) dotyczą łącznie 267 ha co stanowi 8% całego obszaru wsi. Powierzchnia strefy zainwestowania zwiększy się o 127 ha z czego. 84 ha to obszar rezerwy pod obejście drogowe drogi krajowej, który w obowiązującym Studium nie był bilansowany w strefie zainwestowania. Około 40 ha zmieni przeznaczenie w ramach wcześniej zadekretowanych terenów zabudowy.

Szczegółowy wykaz terenów, które będą mogły zmienić przeznaczenie po aktualizacji planów miejscowych zamieszczony jest na końcu opracowania.

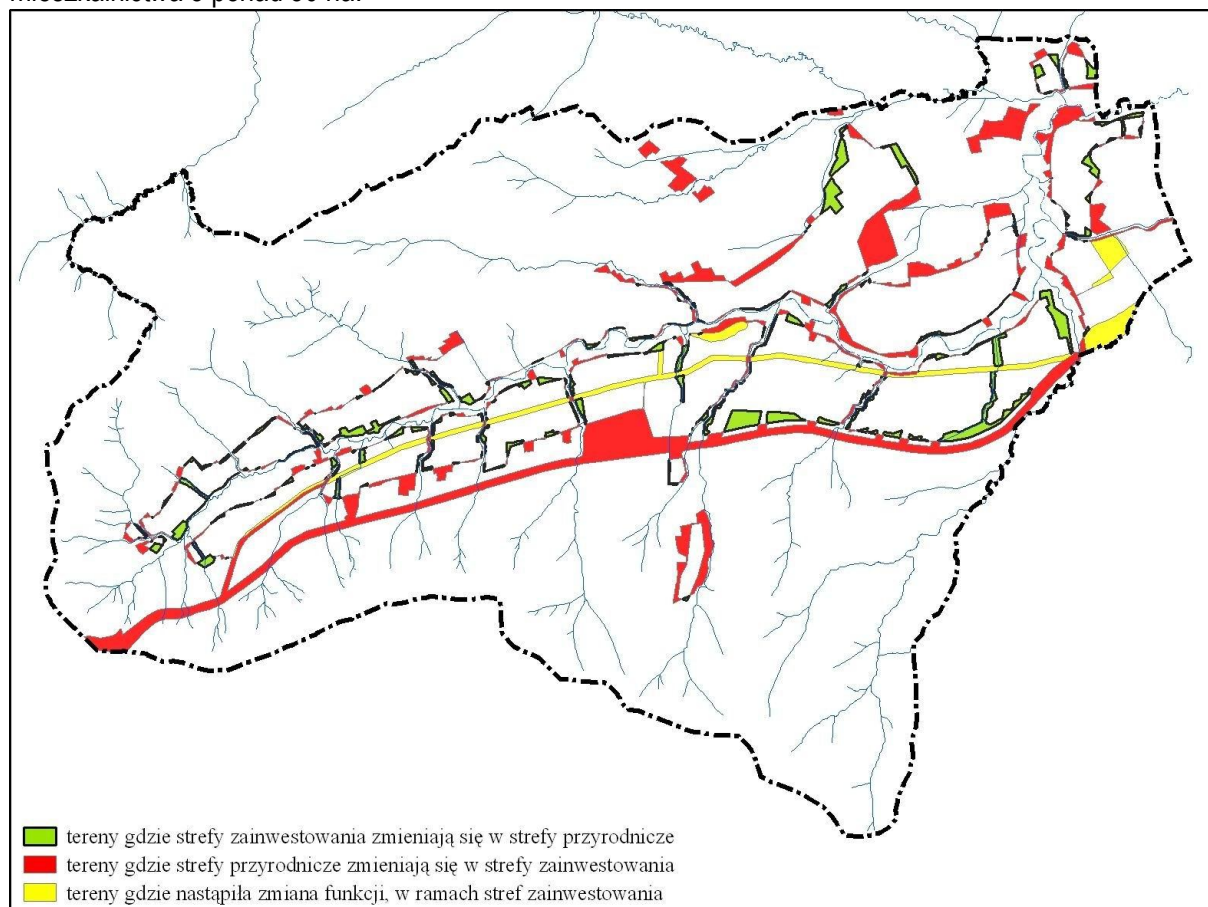
Tabela 5 Bilans zmiany przeznaczenia terenów.

l.p	zmiana przeznaczenia	(ha)	
1	tereny, które ubyły ze strefy terenów przyrodniczych na rzecz strefy zainwestowania	177,17	5,5%
2	tereny, które ubyły ze strefy terenów zainwestowania na rzecz strefy przyrodniczej	50,24	1,6%
3	tereny, które zmieniły przeznaczenie w ramach strefy zainwestowania	39,7	1,2%
4	razem	267,11	8,3%
	powierzchnia gminy	3219	100,0%
	rezerwa pod obejście drogowe	84,16	2,6%

Źródło: opracowanie własne; arkusz kalkulacyjny ArcGIS

Tak więc faktyczne zwiększenie powierzchni strefy zainwestowania wyniesie tylko 43 ha czyli 1,33% powierzchni gminy. Większość zmian wynika z dostosowania granic strefy zainwestowania do granic własnościowych. 5,8 ha to obszar przeznaczony pod zabudowę zagrodową, która może być bilansowana w strefie przyrodniczej gminy.

Niewielkiej modyfikacji ulegnie zasięg strefy centrum usługowo-administracyjnego. Zmniejszeniu ulegnie dzielnica przemysłowa (o ok. 11 ha) na rzecz terenów zabudowy mieszkaniowej. Wszystkie pozostałe powiększenia także dotyczą strefy osadnictwa – w sumie wzrost powierzchni pod tereny mieszkalnictwa o ponad 50 ha.

Rys. 4 Zmiana studium - rozmieszczenie terenów

Przy założeniu, iż ok. 20% tego obszaru zajmie niezbędna komunikacja, na pozostałych terenach stworzona będzie możliwość wybudowania dodatkowo od 160 do 500 domów, w zależności od tego czy będą to domy na działkach 2,5 tys m² czy 800 m². Obecnie gmina składa się z około 1000 gospodarstw a

więc zmiana Studium stwarza możliwości wzrostu liczby gospodarstw od 16% do 50%. Analizując dotychczasowe trendy rozwojowe gdzie średnio przyrost ilości gospodarstw wynosi 11/rok, można przyjąć że przed 2025 rokiem na rezerwy te nie zostaną wykorzystane (szczególnie w kontekście konsumpcji już istniejących nadwyżek.)

Z powyższej oceny wynika, że zakres zmian obowiązującego Studium jest niewielki obszarowo w stosunku do ustaleń dotychczasowego Studium, ale w kontekście stanu istniejącego ich waga rośnie.

Na koniec można jeszcze stwierdzić, że przy założeniu, że jedno stanowisko pracy wymaga ok. 100m² powierzchni użytkowej w przypadku usług komercyjnych oraz 200 m² w przypadku produkcji, to rezerwowane pod usługi i produkcję tereny są w stanie docelowo wygenerować nawet 7 tys miejsc pracy.

3.2 Ustalenia projektu zmiany Studium w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego

szczególne formy ochrony przyrody¹⁰

- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (POOK) – 40% obszaru gminy
- grupa 14 drzew – pomnik przyrody

ograniczenia wynikające z położenia w POOK oraz zasady lokalizowania przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko

Ochrona obszaru realizowana jest na podstawie Rozporządzenia Wojewody Małopolskiego z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ustalenia Rozporządzenia, wraz z jego ewentualnymi zmianami, mają charakter nadrzędny w stosunku do zasad określonych w Studium i należy je uwzględnić w MPZP w brzmieniu aktualnym w momencie sporządzania planów.

Dla pomników przyrody - wprowadzenie planami miejscowymi, strefy o promieniu 15 m, z zakazem działalności powodującej uszkodzenia mechaniczne obiektu oraz zakaz prac trwale zniekształcających rzeźbę terenu i stosunki wodne, uszkodzanie i zanieczyszczanie gleb oraz zakaz składowania odpadów. Ponadto, nakazuje się wprowadzenie ochrony ekspozycji krajobrazowej pomników, indywidualnie ustalonej dla poszczególnych drzew

Zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu:

- komunikacji i infrastruktury
- instalacji do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych,
- tartaków, stolarni, instalacji do wyrobu płyt pilśniowych, płyt wiórowych, sklejek lub mebli,
- tras narciarskich, bobslejowych, wyciągów narciarskich oraz urządzeń towarzyszących
- stacji obsługi lub remontowych sprzętu budowlanego lub rolniczego lub środków transportu,
- instalacji do uboju zwierząt

ochrona stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych

- zachowanie istniejącego naturalnego charakteru obudowy biologicznej rzeki, potoków i cieków;
- utrzymanie obustronnych pasów ochronnych o szerokości min. 15 m od brzegu;
- zachowanie ciągłości cieków wodnych, w szczególności w miejscach przejść infrastrukturą drogową;
- systematyczne zalesianie terenów nieprzydatnych rolniczo w celu zwiększenia retencji glebowej poprzez ograniczenie spływu powierzchniowego i zmniejszenie ewapotranspiracji;
- poprawę gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym naciskiem na uporządkowanie systemu odprowadzania ścieków bytowych i opadowych z terenów zurbanizowanych;

¹⁰ w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody

- realizację urządzeń oczyszczających ścieki deszczowe i roztopowe, składających się z osadników i separatorów ropopochodnych.
- zagospodarowania ścieków deszczowych w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej, poprzez odprowadzenie ich do gruntu.
- ograniczania wielkości terenów pokrytych sztuczną, nieprzepuszczalną nawierzchnią (placów, ścieżek, parkingów, składów i innych) przez wprowadzanie - tam gdzie to możliwe - nawierzchni perforowanych lub innych indywidualnych rozwiązań;
- dążenie do zachowania jak największej powierzchni terenów biologicznie czynnych.
- oczyszczanie wszystkich ścieków odbieranych przez gminny system kanalizacyjny,
- zwiększenie zasięgu istniejącej sieci kanalizacyjnej (wyprzedzanie inwestycjami kanalizacyjnymi przedsięwzięć związanych z rozwojem strefy usługowo-administracyjnej i przemysłowej),
- budowa nowych odcinków sieci rozbiorczej oraz remonty, przebudowa i modernizacje urządzeń liniowych i punktowych istniejących wodociągów przy zastosowaniu nowoczesnych materiałów i rozwiązań technicznych;
- uporządkowanie stanu prawnego wszystkich istniejących ujęć wód oraz ich stref ochronnych

ochrona rzeźby terenu - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z budową obejścia drogowego, zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych

ochrona stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego:

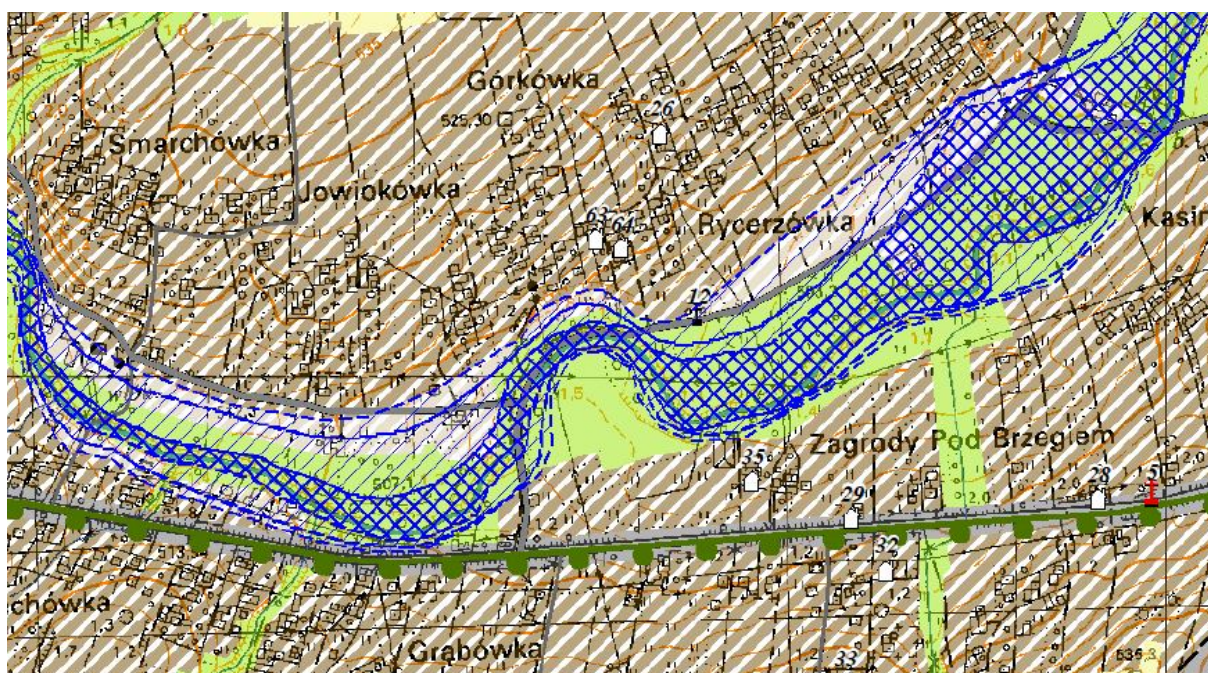
- ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych na obszarze zainwestowania mieszkaniowego poprzez:
 - budowę połączenia obwodowego w ciągu drogi krajowej i usprawnienia w układzie drogowym,
 - tworzenia stref z zakazem ruchu samochodów ciężarowych,
 - rozwój systemu ścieżek rowerowych,
 - ochronę i wprowadzanie wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu pasów zieleni izolacyjnej,
 - modernizację i budowę dróg i parkingów w oparciu o materiały i technologie ograniczające emisję pyłu;
- ograniczanie emisji powierzchniowej i niskiej emisji rozproszonej komunalno-bytowej przez obowiązek stosowania niskoemisyjnych paliw i technologii.
- Ograniczanie stosowania indywidualnych źródeł energii cieplnej na paliwa stałe (węgiel, koks);
- dostosowanie indywidualnych źródeł energii do wymagań ochrony środowiska, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (OZE) jako czynników wspomagających podstawowe nośniki energetyczne; wykorzystywanie niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł energii, w tym wodnej i biomasy (zwłaszcza drzewnej w kotłowniach lokalnych);
- sukcesywna rozbudowa systemu gazownictwa.

ochrona powierzchni biologicznie czynnej i bioróżnorodności:

- dla terenów zabudowy określony jest minimalny współczynnik powierzchni biologicznie czynnej.
- ograniczenia w realizacji zabudowy (w szczególności jednorodzinnej i letniskowej) na stokach o nachyleniu większym niż 20%, z zakazem włącznie;
- zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- zakaz likwidowania naturalnych cieków i potoków;

- w strefie 25 m od granicy lasu, ograniczenia w realizacji zabudowy, z zakazem włącznie.

ochrona przed powodzią: przyjęto zasadę wyłączenia obszarów zagrożonych powodzią (o prawdopodobieństwie 0,2%, 1%, 10%) spod zabudowy. Ze względu na stan istniejący oraz ustalenia obowiązującego mpzp, wyznaczono strefę zabudowy mieszkaniowej zagrożonej powodzią (o prawdopodobieństwie 0,2% i 1%). Poprawę skuteczności zabezpieczenia tych terenów przed powodzią i jej negatywnymi skutkami należy realizować regulacjami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po przeprowadzeniu indywidualnej oceny skali zagrożenia.

Rys. 5 Zabudowa dopuszczona na terenach zagrożenia powodziowego

ochrona przed ponadnormatywnym hałasem:

- budowa połączenia obwodowego w ciągu drogi krajowej (rozładowanie ruchu w centrum wsi poprawiając klimat akustyczny);
- rozbudowa i modernizacja sieci drogowej (zastosowanie tak zwanych cichych nawierzchni oraz ekranów akustycznych);
- zwiększenie udziału komunikacji rowerowej (zmniejszenie ogólnej liczby pojazdów).
- zastosowane nazewnictwo przeznaczeniu terenu umożliwia przypisanie funkcji z przepisów wykonawczych prawa ochrony środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku; to pozwala na określenie dopuszczalnego poziomu hałasu;

ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym:

- linie elektroenergetyczne, stacje nadawcze i stacje bazowe telefonii komórkowej należy lokalizować poza miejscami i terenami objętymi ochroną, w miejscach niedostępnych dla ludzi, tak aby ich usytuowanie nie kolidowało z walorami krajobrazowymi;
- na terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i technicznej należy przyjąć zasadę, lokalizowania kilku planowanych inwestycji radiokomunikacyjnych położonych blisko siebie na jednej konstrukcji masztowej, w miejscu niedostępnym dla ludzi;
- pasy technologiczne linii elektroenergetycznych najwyższych napięć powinny być wolne od zabudowy mieszkaniowej lub innej związanej ze stałym pobytem ludzi,;
- szerokość standardowych pasów technologicznych:
 - dla linii 110 kV - 40 m (2x20 m od osi linii),
 - dla linii średniego napięcia - 7m (2x3,5 m od osi linii).

ochrona przed poważnymi awariami

- zakaz budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- wyznaczenie miejsc parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne przy drogach prowadzących ruch tranzytowy, w szczególności drodze krajowej, na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

ochrona zdrowia ludzi – następuje poprzez wymienione już ustalenia w zakresie ochrony stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego, ochrony przed ponadnormatywnym hałasem, ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym, poważnymi awariami, powodzią.

racjonalna gospodarka odpadami –

- objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów.
- wprowadzanie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- miejscem unieszkodliwiania odpadów pozostaje składowisko odpadów zlokalizowane poza obszarem gminy

ochrona krajobrazu kulturowego

brak obiektów współczesnych.

zidentyfikowano: zabytki nieruchome (i ich otoczenie) wpisane do wojewódzkiego rejestru, zabytki nieruchome (i ich otoczenie) znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, strefę ochrony konserwatorskiej
Określono generalne zasady ochrony wartości zabytkowych do realizacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego po przeprowadzeniu indywidualnej oceny:

- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,
- rewaloryzacja zabudowy oraz zabytkowego zagospodarowania terenu według szczegółowych wytycznych konserwatorskich, opracowanych w oparciu o wyniki prac badawczych i analiz konserwatorskich,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wykluczenie lokalizowania obiektów dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe, w tym ograniczenie lokalizowania naziemnych obiektów infrastruktury technicznej i nośników reklam
- ochrona i kształtowanie krajobrazu w sposób umożliwiający zachowanie atrakcyjnych widoków i panoram,
- wymóg utrzymania historycznych linii zabudowy oraz podziałów parcelacyjnych dla nowej zabudowy,
- ograniczenie dowolności w stosowaniu rozwiązań technicznych, materiałów i kolorystyki, w tym nawierzchni, a także materiału roślinnego,
- zakaz wprowadzania billboardów i innych reklam nie związanych z funkcją budynku,
- zakaz umieszczania anten satelitarnych na elewacjach frontowych budynków,
- wymóg, przed ewentualnymi rozbiórkami, sporządzenia inwentaryzacji architektonicznej i fotograficznej obiektów będących pod ochroną konserwatorską, którą należy dostarczyć właściwego Urzędu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- dopuszczenie, w uzasadnionych przypadkach, odstępstwa od zasad ochrony określonych w studium, wyłącznie w wyniku przeprowadzenia prac badawczych lub szczegółowych zaleceń konserwatorskich uszczegóławiających przedmiot ochrony oraz sposób i zakres ochrony.

Dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków, jak również ich otoczenia, należy określić wysokość zabudowy, gabaryty obiektów, kształt dachu i zwieńczenia, materiały wykończeniowe, udział procentowy zieleni lub terenów nie zabudowanych w nawiązaniu do cech obiektów zabytkowych.

3.2.1 Proporcje pomiędzy terenem biologicznie aktywnym i pozostałymi sposobami zagospodarowania terenu

Zmiana Studium nie wpłynie istotnie na biologiczną aktywność obszaru w porównaniu ze wskaźnikami określonymi w obowiązującym planie. Zmianę przeznaczenia gruntów rolnych kompensuje zwiększenie powierzchni terenów pod obudowę biologiczną dolin cieków wodnych.

Analizując uwarunkowania przyrodnicze trudno wskazać obszary, których nadana przez zmianę Studium funkcja jest sprzeczna z wymaganiami środowiska, aczkolwiek pewne obszary zagrożone powodzią, Studium dekretuje (głównie ze względu na stan istniejący) jako tereny mieszkaniowe.

W sferze wymagań środowiska przyrodniczego, prawidłowe są regulacje dotyczące zwiększenia lesistości terenu w strefie wododziałowej (grzbiety i wyższe partie gór) oraz położenia gruntów rolnych.

Tabela 6 Proporcje terenów biologicznie aktywnych i pozostałymi sposobami zagospodarowania

Lp.	Strefy funkcjonalne	obowiązujące Studium		projekt zmiany Studium	
		powierzchnia [ha]	udział [%]	powierzchnia [ha]	udział [%]
1	tereny mieszkaniowe	654,47	20,33%	707,64	21,98%
2	tereny usług i administracji	48,88	1,52%	45,85	1,42%
3	tereny przemysłowe	43,55	1,35%	34,12	1,06%
4	tereny komunikacji i infrastruktury technicznej	0	0,00%	84,67	2,63%
	razem	742,66	23,2	872,28	27,1
5	tereny rekreacyjne (ter. narciarskie)	36,13	1,12%	46,16	1,43%
6	lasy i grunty leśne	1383,57	42,98%	1 991,95	61,88%
7	tereny rolne	696,11	21,63%		
8	tereny zieleni	356,29	11,07%	302,80	9,41%
9	tereny zagrodowe	0	0,00%	5,81	0,18%
	razem	2476,34	76,8	2346,72	72,9
	RAZEM	3219	100%	3219	100%

Źródło: opracowanie własne; arkusz kalkulacyjny ArcGIS

W dotychczas obowiązującym studium proporcje pomiędzy strefą zainwestowania a strefą przyrodniczą wynoszą 23,2% do 76,8%, przy czym nie uwzględniona jest w bilansie terenów zainwestowania rezerwa pod obejście drogowe.

Zmiana Studium zmieni te proporcje na 27,1% do 72,9%, czyli spadek terenów biologicznie aktywnych o 3,9% z czego ok 2,5% to rezerwa pod obwodnicę, a więc planowane ograniczenie strefy biologicznie aktywnej wyniesie niespełna 1,4%.

Należy nadmienić, że zmiana Studium przewiduje mniejszy niż dotychczas minimalny wskaźnik terenu biologicznie aktywnego dla działki budowlanej z 60% na 50%.

4. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA ZMIANY STUDIUM

Wstępna ocena oddziaływania Planu na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi została przeprowadzona przy pomocy kwestionariusza (tabela 7), zawierającego zestaw kryteriów oceny zgodny z zakresem określonym w przepisach dotyczących ocen oddziaływania na środowisko. Wypełnienie kwestionariusza polega na dokonaniu wyboru „tak” lub „nie” a następnie oceny w kategoriach „pozytywny”, „negatywny”. Aspekty, w których ocena wypadła negatywnie omówione są w podsumowaniu.

Tabela 7. Kwestionariusz prognozy wpływu skutków ustaleń zmiany Studium na środowisko

l.p	zagadnienia	kryterium oceny	ocena
1		ocena ustaleń projektu planu	
1.1	zgodność z przepisami prawa ochrony środowiska	<p>Europejska Konwencja Krajobrazowa</p> <p>Europejska Konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego</p> <p>Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk</p> <p>Konwencja o różnorodności biologicznej</p> <p>Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego</p> <p>Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska</p> <p>Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie</p> <p>Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r o ochronie przyrody</p> <p>Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne</p> <p>Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r o odpadach</p> <p>Ustawa z dnia 28 września 1991 r o lasach</p> <p>Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych</p> <p>Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków</p> <p>Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie</p>	pozytywna
1.2	minimalizowanie oddziaływania na obszary Natura 2000	<p>1. wpływ bezpośredni</p> <p>2. wpływ pośredni</p> <p>3. wpływ na integralność obszaru</p>	pozytywna
1.3	zgodność planowanych funkcji z uwarunkowaniami i potrzebami środowiska	<p>1. proj. zabudowa na glebach I - III;</p> <p>2. proj. zabudowa na gruntach organicznych;</p> <p>3. proj. zabudowa na terenach objętych formami ochrony przyrody;</p> <p>4. proj. zabudowa na siedliskach chronionych (leśnych, wodno-błotnych, krawędziach erozyjnych, osuwiskach);</p> <p>5. proj. zabudowa na terenach zagrożonych powodzią;</p>	pozytywna

I.p	zagadnienia	kryterium oceny		ocena
1.4	proporcje terenów o różnej aktywności biologicznej	spadek udziału pbcz mniej niż 5%	tak	pozytywna
1.5	skuteczność ochrony gruntów rolnych	1. ograniczanie przeznaczania gruntów na cele nierolnicze (zmiana przeznaczenie dotyczy wyłącznie gruntów klasy V lub VI)	tak	pozytywna
		2. warunki do zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych (rolniczej przestrzeni produkcyjnej)	tak	
		3. warunki do zagospodarowania gruntów na cele rolnicze zgodnie z siedliskiem ;	tak	
		4. ochrona dolin cieków wodnych przed zabudową;	tak	
		5. ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.	tak	
		6. przeciwdziałanie defragmentacji kompleksów gruntów rolnych	tak	
		7. ochrona zadrzewień śródpolnych	tak	
1.6	skuteczność ochrony gruntów leśnych	1. ograniczanie przeznaczania lasów na cele nieleśne	tak	pozytywna
		2. warunki do zapobiegania procesom degradacji i dewastacji lasów	tak	
		3. warunki do przywracania wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter leśnych wskutek działalności nieleśnej;	tak	
		4. warunki do poprawiania wartości użytkowej oraz zapobieganie obniżania ich produktywności;	tak	
		5. ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.	tak	
		6. przeciwdziałanie defragmentacji kompleksów leśnych	tak	
		7. zachowanie dolin cieków wodnych w stanie naturalnym	tak	
		8. zalesienia obszarów źródłiskowych i wododziałowych – lasy wodochronne	tak	
1.7	prawidłowość gospodarowania zasobami przyrody	1. warunki do utrzymania ciągłości przestrzennej układu terenów zieleni	tak	pozytywna
		2. warunki do utrzymania ciągłości przestrzennej układu terenów zieleni z terenami otwartymi	tak	
		3. zgodność przeznaczenia terenów z celami ochrony ustanowionymi dla form ochrony przyrody	tak	
1.8	relacje pomiędzy strefą urbanizacji a systemem przyrodniczym miasta	1. przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy	nie	negatywna
		2. dostosowanie rozwoju strefy zurbanizowanej do potrzeb	nie	
		3. warunki do uniemożliwienia negatywnego oddziaływania terenów sąsiednich na tereny objęte formami ochrony przyrody	tak	
1.9	ochrona dziedzictwa kulturowego w tym	1. ochrona zabytków	tak	
		2. ochrona otoczenia zabytków	tak	

I.p	zagadnienia	kryterium oceny		ocena
	krajobrazu kulturowego	3. ochrona tradycyjnej parcelacji	tak	pozytywna
		4. ochrona tradycyjnej architektury	tak	
2	identyfikacja źródeł zagrożeń			
2.1	wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza	1. projektowane emitory gazów	nie	pozytywna
		2. projektowane emitory pyłów	nie	
2.2	wytwarzanie odpadów	1. warunki do segregacji odpadów komunalnych	tak	pozytywna
		2. warunki do ograniczenia negatywnego oddziaływania odpadów komunalnych na środowisko	nie	
		3. warunki do powstawania odpadów niebezpiecznych	nie	
		4. tereny do przechowywania odpadów niebezpiecznych	nie	
2.3	wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi	1. nakaz kierowania ścieków do oczyszczalni	tak	pozytywna
		2. kilka możliwości oczyszczania ścieków w zależności od warunków podłoża i lokalizacji zabudowy	tak	
		3. niedopuszczenie rozwiązań tymczasowych (szamb)	nie	
2.4	eksploatacja zasobów (w tym kopalin)	tereny przeznaczone pod eksploatację zasobów tereny z udokumentowanymi złożami nie przewidziane do eksploatacji	nie	pozytywna
2.5	przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu	1. dopuszczenie czasowej zmiany ukształtowania terenu	tak	pozytywna
		2. dopuszczenie trwałej zmiany ukształtowania terenu	nie	
2.6	emitowanie drgań i hałasu	1. projektowane emitory drgań (nowych nie)	nie	pozytywna
		2. projektowane tereny mieszkaniowe w zasięgu ponadnormatywnych drgań	nie	
		3. projektowane emitory hałasu (nowe nie)	nie	pozytywna
		4. projektowane tereny mieszkaniowe w zasięgu ponadnormatywnego hałasu	nie	
		5. tereny chronione w zasięgu ponadnormatywnego hałasu	tak	
2.7	emitowanie pól elektromagnetycznych	projektowane tereny mieszkaniowe w zasięgu pól elektromagnetycznych szkodliwych dla zdrowia ludzi	nie	pozytywna
2.8	ryzyko wystąpienia poważnych awarii	1. projektowane przeznaczenie terenu sprzyjające wystąpieniu poważnych awarii	nie	pozytywna
		2. ograniczenia dla wystąpienia poważnych awarii.	tak	
		3. warunki do ograniczania rozprzestrzeniania się szkodliwych substancji w przypadku wystąpienia poważnej awarii	tak	
2.9	przedsięwzięcia znacząco oddziaływujące na środowisko	1. zawsze znacząco oddziaływujące	nie	pozytywna
		2. potencjalnie mogące znacząco oddziaływać, nie będące inwestycjami celu publicznego	nie	

l.p	zagadnienia	kryterium oceny		ocena
		3. ograniczenie negatywnego oddziaływania do granic własnych inwestycji	tak	
2.10	warunki do uzyskania standardów uzbrojenia strefy zurbanizowanej	1. w zakresie zaopatrzenia w wodę	dostateczne	pozytywna
		2. w zakresie zaopatrzenia w ciepło	dobrze	
		3. w zakresie unieszkodliwiania ścieków	dostateczne	
		4. w zakresie gospodarki odpadami	niedostateczne	

Tabela 8 Prognozowane wskaźniki charakteryzujące Spytkowice w przypadku zrealizowania ustaleń Studium ze zmianą

l.p	wskaźniki	wsk jedn.	istniejący	rezerwy w aktualnym studium ¹¹	zmiana		prognoza	
					min	max	min	max
5	ilość gospodarstw domowych		938	3 500	+ 160	+500	2330	4 670
6	liczba mieszkańców		4134	14 000	+ 640	+2000	8000	16 000
7	liczba samochodów (na 1000)	351	1450	5090	+ 56	+175	2808	5 616
8	zużycie wody (m ³ /dobę)	150	?	?	+96	+300	1200	2 400
9	ścieki komunalne (m ³ /dobę)	130	400	995 ¹²	+83,2	+260	1040	2 080

5. PODSUMOWANIE PROGNOZY

Omawiany dokument – zmiana Studium jest zgodny z obowiązującymi przepisami międzynarodowymi i krajowymi.

Dokument w wystarczającym stopniu ustala ramy dla realizacji przedsięwzięć mogących mieć wpływ na środowisko i zdrowie ludzi, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć. Uwzględnia powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach (dotyczy to głównie układu drogowego o znaczeniu ponadlokalnym). Podkreśla aspekty środowiskowe w zaproponowanych kierunkach rozwoju gminy w szczególności w odniesieniu do przeznaczenia terenu, rozwoju systemów infrastruktury, zasad zagospodarowania terenu oraz realizując zasadę zrównoważonego rozwoju

Zapewnia ochronę obszarów o szczególnych właściwościach objętych formami ochrony przyrody oraz pozostałych naturalnych wrażliwych na oddziaływania (wododziały, obszary źródliskowe, doliny rzek, lasy, zbiorowiska roślinne na stromych zboczach i inne siedliska chronione) jak również obiekty i obszary posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego poprzez wyznaczenie min. stref ochrony konserwatorskiej oraz zasad ochrony zabytków.

Realizacja zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego Gminy wprowadzonych dokumentem, nie spowoduje znaczących bezpośrednich oddziaływań (jak również pośrednich, wtórnych i skumulowanych) na cele i przedmiot ochrony najbliższej zlokalizowanego obszaru Natura 2000 - PLH 120002 Czarna Orawa jak również nie wpłyną na jego integralność.

Przedsięwzięciem, które w istotny sposób przekształci środowisko i krajobraz obszaru objętego opracowaniem będzie realizacja obejścia drogowego drogi krajowej, przy czym inwestycja ta została wcześniej zadekretowana dokumentami wyższego rzędu. Mimo niosących ze sobą pewnych negatywnych skutków dla walorów środowiska realizacja tej inwestycji przyniesie pozytywne skutki dla zdrowia mieszkańców gminy jak również podniesie jakość i komfort ich życia. Realizacja ustaleń dokumentu nie zwiększy prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych oraz wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

¹¹ uśrednione

¹² docelowa wielkość istniejącej oczyszczalni

Dokument wykazuje:

1. zgodność z przepisami prawa ochrony środowiska przyrodniczymi i kulturowymi
2. zgodność planowanych funkcji z uwarunkowaniami i potrzebami środowiska
3. właściwe proporcje terenów o różnej aktywności biologicznej
4. prawidłowe podejście do gospodarowania zasobami przyrody
5. dbałość o tworzenie warunków do realizacji celów ochrony ustanowionych dla form ochrony o znaczeniu ponadlokalnym

Dokument nie ingeruje w ciągłość powiązań przyrodniczych (drożności korytarzy ekologicznych) o znaczeniu ponadlokalnym, stwarzając jednocześnie lepsze warunki do wzmocnienia ciągłości lokalnych korytarzy ekologicznych kształtowanych dolinami dopływów Skawy poprzez rozszerzenie stref rezerwowanych pod otulinę biologiczną tych cieków. Pozostawia niezabudowane pasma poniżej granicy lasów oraz zachowuje otwarcia widokowe.

Realizacja zmiany Studium nie spowoduje powstania nowych istotnych źródeł uciążliwości dla środowiska przyrodniczego ani dla zdrowia ludzi. Na całym obszarze ustalony jest zakaz realizacji przedsięwzięć zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko, a dopuszczone inwestycje celu publicznego z zakresu infrastruktury będą miały w dłuższej perspektywie pozytywny wpływ na komponenty środowiska i zdrowie ludzi.

Zastrzeżenia budzą zbyt duże w stosunku do potrzeb i popytu rezerwy pod rozwój strefy osadnictwa szczególnie w kontekście zaproponowanych wskaźników intensywności zabudowy. Może to prowadzić do rozpraszania zabudowy i pogłębiania się tendencji wyprzedzania realizacji zabudowy w stosunku do budowy infrastruktury. Rewizji także wymaga przyjęta koncepcja gospodarki odpadami, zakładająca, iż wszystkie procesy związane z odzyskiwaniem i utylizacją odpadów będą prowadzone poza obszarem gminy.

6. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

W celu przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy należy rozważyć:

- 1) zmianę minimalnych wskaźników wielkości działek budowlanych lub wprowadzić strefy różniące się wskaźnikami intensywności; delimitacja stref może być wprowadzona na etapie sporządzania planów miejscowych po głębszym rozpoznaniu struktury własnościowej terenu oraz miejscowych (lokalnych) uwarunkowań środowiska.
- 2) etapowanie uchwalania planu miejscowego w dostosowaniu do możliwości rozbudowy układu komunikacyjnego i systemów infrastruktury.
- 3) stosowanie procedury scaleń w celu pokonania niedogodności aktualnej struktury własnościowej terenu, która ciągle generuje nowe wnioski o zmianę przeznaczenia terenów położonych peryferyjnie w stosunku do istniejących pasm zabudowy; pasma te są fragmentami nieciągłe i ze względów ekonomicznych, kompozycyjnych jak i krajobrazowych – możliwe jest ich dogęszczenie.

7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Ze względu na rodzaj inwestycji oraz położenie gminy nie ma możliwości jej transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. MONITORING REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Zgodnie z art. 32. ust 1. i 2. oraz art. 33 ustawy z dnia 27 marca 2003 r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt jest zobowiązany raz w czasie kadencji rady przeprowadzić i przedstawić radzie gminy analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Analiza taka, między innymi, obejmuje oszacowanie postępu w realizacji uchwalonych planów, jak również bada ich zgodność z obowiązującymi przepisami oraz z obowiązującym studium.

Wobec braku przepisów wykonawczych, które określałyby zakres i metody sporządzania takiej analizy, problematyka skutków realizacji ustaleń planu w odniesieniu do środowiska przyrodniczego

i zdrowia ludzi często jest pomijana lub sprowadzana do analizy zgodności z obowiązującymi przepisami, w tym dotyczącymi ustanowionych form ochrony przyrody.

Należy dążyć, aby w ramach wyżej wspomnianego dokumentu, przeanalizować skutki realizacji obowiązujących planów na środowisko, w szczególności na obszary chronione, krajobraz i zdrowie ludzi tak, aby w przypadku zidentyfikowania negatywnych skutków, mogły być one podstawą do zmiany zarówno studium jak i planu.

W odniesieniu do obszaru opracowania zakres analizy powinien uwzględniać w szczególności następujące zagadnienia:

- identyfikacja obszarów nadmiernego rozpraszania się zabudowy;
- identyfikacja możliwych do wypełnienia luk w historycznie ukształtowanych pasmach zabudowy;
- tempo wzrostu ilości mieszkańców, samochodów, natężenia ruchu na drogach;
- weryfikacja stref zagrożenia powodziowego oraz aktualizacja ryzyka powodziowego;
- opóźnienia w realizacji kompleksowej infrastruktury w stosunku do realizacji zabudowy;
- wielkość rezerw na podstawowych urządzeniach i obiektach inżynierii miejskiej: oczyszczalni ścieków, ujęciach wody;
- skuteczność przestrzegania zasady, iż ewentualna uciążliwość funkcji musi zamykać się w granicach własnych inwestycji;
- skuteczność ochrony stosunków wodnych – zmiany w położeniu i jakości wód gruntowych oraz w wodach powierzchniowych;
- skuteczność działania ograniczeń w gradzeniu terenu i nieuprawnionym tworzeniu barier dla przemieszczania się zwierząt;
- zmiany w klimacie akustycznym terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów chronionych;
- monitoring udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do działek, kwartałów zabudowy oraz poszczególnych terenów (dla terenów zabudowy) – badanie tempa przyrostu powierzchni uszczelnionych w kontekście zmian zagrożenia powodziowego poszczególnych terenów;
- skuteczność ochrony cennych siedlisk, tam gdzie plan nie zezwala na ich przekształcanie, w szczególności dolin cieków, lasów i istniejących zadrzewień śródpolnych;
- tempo zanikania produkcji rolnej;
- zmiany w kierunkach produkcji rolnej, zarówno w odniesieniu do terenów pozostawionych w użytkowaniu rolniczym ustaleniami studium, jak i dla terenów przejściowo użytkowanych rolniczo do czasu docelowej zmiany przeznaczenia.
- skuteczność ochrony zabytków w podziale na zabytki rejestrowe i zabytki umieszczone w gminnej ewidencji zabytków

9. WNIOSKI

Przeprowadzenie niniejszej prognozy pozwoliło na sformułowanie kilku wniosków, których uwzględnienie w niniejszej zmianie Studium oraz w trakcie realizacji planów miejscowych, które nie mogą być sprzeczne z ustaleniami Studium - pozwoli w pełniejszy sposób zabezpieczyć stan środowiska przyrodniczego i jakość życia mieszkańców

- 1) Rolnicza funkcja obszarów pomiędzy strefą lasów a pasmami zabudowy, sprzyja trwałemu i zrównoważonemu rozwojowi gminy i należy tworzyć warunki finansowe i organizacyjne aby utrzymać ją jak najdłużej, nie dopuszczając do rozpraszania się zabudowy.
- 2) Należy różnicować wskaźniki intensywności zabudowy w zależności od położenia w stosunku do istniejących pasm zabudowy;
- 3) Minimalna powierzchnia działki budowlanej 800 m² powinna być dopuszczana wyjątkowo; jako standard należy przyjąć działkę przynajmniej dwukrotnie większą (1500 m²);
- 4) Należy powstrzymać rozpraszanie się zabudowy oraz wyprzedzającej realizacji zabudowy w stosunku do budowy dróg i infrastruktury;

- 5) W celu powstrzymania rozpraszania się zabudowy, władze powinny prowadzić aktywną gospodarkę gruntami poprzez prowadzenie scaleń z urzędu, skupów i zamiany gruntów
- 6) W celu ograniczenia zanieczyszczania wód podziemnych nie mających należytej izolacji od zanieczyszczonych wód podskórnych, do czasu realizacji kanalizacji należy wprowadzić system kontroli szamb – szczelnych zbiorników na ścieki bytowe;
- 7) dla terenów zabudowanych położonych w strefie zagrożenia powodziowego, na etapie sporządzania planów miejscowych należy opracować katalog przedsięwzięć, które zminimalizują skutki w przypadku wystąpienia wezbrań; konieczność realizacji tych przedsięwzięć powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w ustaleniach planów;
- 8) W toku dyskusji publicznych należy propagować stosowanie tradycyjnych materiałów i form architektonicznych, zarówno w stosunku do budynków jak i ogrodzeń;
- 9) Należy popularyzować budownictwo energooszczędne. Nowobudowane lub zmodernizowane budynki, budowle i instalacje nie mogą być oddawane do użytku, jeżeli spełniają norm wymagań ochrony środowiska.
- 10) W świetle zmieniających się przepisów o odpadach, dostosowujących krajowe przepisy do przepisów unijnych, pożądana jest zmiana dotychczasowej gminnej koncepcji gospodarki odpadami opartej na założeniu, iż odzyskiwanie surowców z odpadów oraz ich unieszkodliwianie odbywa się poza obszarem gminy; należy rozważyć możliwość lokalizacji na terenie gminy podstawowych urządzeń do segregacji i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

10. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

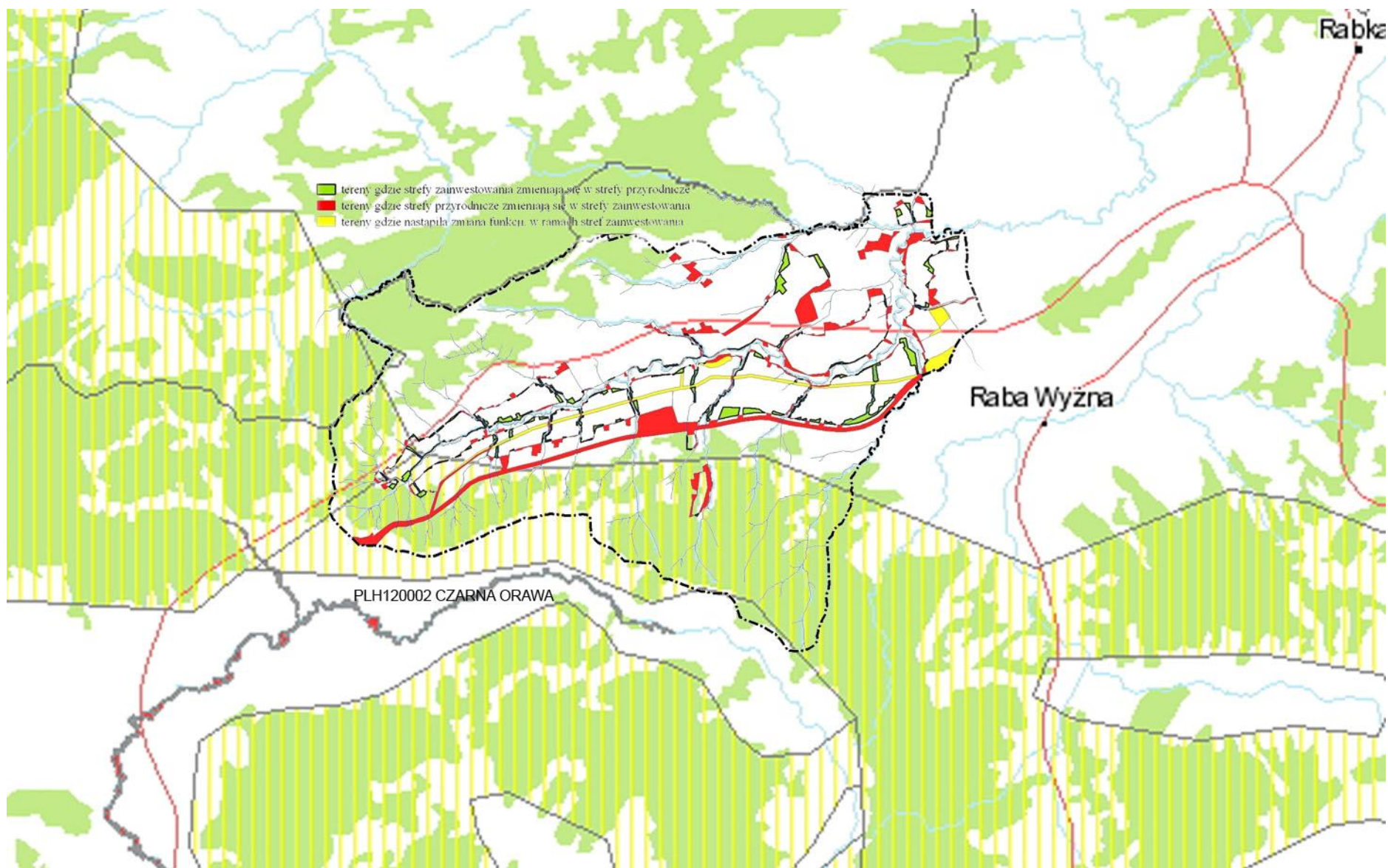
Spis tabel

Tabela 1 Przyrost ludności 2004 -2010.....	11
Tabela 2 Potencjalna pojemność mieszkaniowa i miejsc pracy (wg. aktualnego Studium).....	12
Tabela 3 Charakterystyka zmiany Studium - bilans powierzchniowy i długości sieci infrastruktury	14
Tabela 4 Projektowana struktura przeznaczenia oraz zmiany w porównaniu do obowiązującego planu	15
Tabela 5 Bilans zmiany przeznaczenia terenów.....	16
Tabela 6 Proporcje terenów biologicznie aktywnych i pozostałymi sposobami zagospodarowania.....	21
Tabela 7. Kwestionariusz prognozy wpływu skutków ustaleń zmiany Studium na środowisko	22
Tabela 8 Prognozowane wskaźniki charakteryzujące Spytkowice w przypadku zrealizowania ustaleń Studium ze zmianą... 25	

Spis rysunków:

Rys. 1 Położenie Spytkowic.....	7
Rys. 2 Dysproporcje pomiędzy istniejącą zabudową a projektowaną mpzp - fragment.....	13
Rys. 3 Powiązania przyrodnicze.....	13
Rys. 4 Zmiana studium - rozmieszczenie terenów	16
Rys. 5 Zabudowa dopuszczona na terenach zagrożenia powodziowego	19
Rys. 6 Obszar opracowania z zaznaczonym zakresem zmian na tle ponadlokalnych powiązań przyrodniczych i obszarów Natura 2000	29

Opracowanie chronione jest prawem autorskim. Kopiowanie całości lub fragmentów, posługiwanie się tabelą o identycznym lub podobnym układzie - wymaga zgody autorki.

Rys. 6 Obszar opracowania z zaznaczonym zakresem zmian na tle ponadlokalnych powiązań przyrodniczych i obszarów Natura 2000